

Startnotitie Projectplan

gemeente

opmeer

Actualisatie milieubeleidsplan 2012-2015

Postregistratienummer	
	
	17.0006096

Projectinformatie algemeen	
Versie:	1.0
Datum:	23-5-2017
Opsteller:	Martin Smit

1. Aanleiding

Doel	<p>De gemeente Opmeer stelt periodiek een Milieubeleidsplan vast. Het voorgaande Milieubeleidsplan had een looptijd tot 2015. Landelijke, provinciale, regionale en lokale ontwikkelingen vragen om actualisering en herijking van het gemeentelijke milieubeleid. Daarom is dit jaar gestart met de ontwikkeling van een nieuw Milieubeleidsplan Opmeer 2018-2022. Deze startnotitie heeft een informerend en richtinggevend karakter en is bedoeld om u te informeren over het proces om te komen tot nieuw milieubeleid voor de komende jaren en een aanzet te geven om een mening te laten vormen over het ambitieniveau van Opmeer.</p>
Aandachtspunten	<ul style="list-style-type: none"><li data-bbox="504 654 1452 1377"><p>• Raadsprogramma 2014-2018</p><p>In het raadsprogramma van de gemeente Opmeer voor de periode 2014 – 2018 ‘Samen werken aan duurzame zorg, werk en welzijn’ is de volgende visie opgenomen over milieu en duurzaamheid</p><p><i>“De gemeente hecht belang aan een gezond leefmilieu. Activiteiten en maatregelen worden gestimuleerd en door de gemeente zelf ondernomen om het leefmilieu gezond te houden. Handhaving van milieuregels is daarbij belangrijk.</i></p><p><i>De gemeente streeft naar energiebesparing. De toepassing van innovatieve energieopwekkingen wordt gestimuleerd en de gemeente geeft zelf het goede voorbeeld”.</i></p><p>Ondanks dat het raadsprogramma binnenkort afloopt, gaan we ervan uit dat de kernwaarden van deze visie ook in de komende raadsperiode onverminderd belangrijk blijven dan wel zelfs nog belangrijker worden als gevolg van het nieuwe Regeerakkoord. Aangezien duurzaamheid in de toekomst steeds vaker de algemene norm zal zijn, geeft een duurzame strategie voor de lokale overheid aan dat zij vooruitdenkt en voorbereid is op toekomstige wet- en regelgeving.</p> <li data-bbox="504 1422 1452 1579"><p>• Uitvoeringsprogramma 2017</p><p>In het Uitvoeringsprogramma VTH Omgevingsrecht en Milieu en Duurzaamheid 2017 is het voornemen aangekondigd om te starten met de ontwikkeling van een nieuw Milieubeleidsplan Opmeer 2018-2022.</p> <li data-bbox="504 1624 1452 1915"><p>• Mondiale energie-opgave</p><p>De belangrijkste opgave komt voort uit de gemaakte afspraken tijdens het Klimaatverdrag van Parijs, dat voorziet in mondiale reductie van de CO₂-uitstoot. Om binnen de maximale 2 graden mondiale temperatuurstijging te blijven (zoals het akkoord van Parijs voorschrijft), moet er opgeschaald worden in de reductie van de CO₂-uitstoot. Deze afspraken betekenen een stevige taakstelling!</p> <li data-bbox="504 1960 1452 2022"><p>• Regeerakkoord 2017-2021</p><p>Het verduurzamen van de energievoorziening leeft breed in de politiek en de</p>

	<p>samenleving. Begrijpelijk, want verduurzaming is om verschillende redenen noodzakelijk en onvermijdelijk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fossiele energiebronnen als aardolie, aardgas en kolen raken op termijn uitgeput en worden steeds moeilijker winbaar. De recente discussie over de effecten van gaswinning in Groningen toont aan dat er alternatieve energiebronnen gevonden moeten worden die op grote schaal beschikbaar moeten zijn. • De huidige energievoorziening leunt voor een deel op energielevering uit politiek en/of economisch instabiele landen en regio's. Dat is een risico voor de leveringszekerheid en betaalbaarheid van energievoorzieningen. • Schonere vormen van energie opwekken zijn noodzakelijk om CO₂-emissies te verlagen en het broeikaseffect te verminderen. • Veel inwoners en bedrijven willen bijdrage aan een schonere energievoorziening. Dit biedt kansen voor bedrijven op het vlak van duurzame economie en werkgelegenheid. <p>In het nieuwe Regeerakkoord wordt naar verwachting een Klimaatparagraaf opgenomen. De doelen zijn een vertaling van het door 139 landen geratificeerde klimaatverdrag van Parijs en betekenen een doorstart van het bestaande landelijk 'Energieakkoord voor duurzame groei'¹. Over de inhoud van deze Klimaatparagraaf en de ambities is op het moment van schrijven van deze startnotitie nog niets bekend.</p>
--	--

2. Doelstelling van het project	
Doel	<p>Met het milieubeleidsplan 2018-2022 wordt beoogd de kwaliteit van de leefomgeving verder te verbeteren op weg naar een duurzame Opmeerse samenleving.</p> <p>Als gemeente hebben we baat bij duidelijke, haalbare en realistische (klimaat)doelen die goed zijn te monitoren. Op deze manier zijn beleidseffecten en -inspanningen meetbaar te maken, kunnen de resultaten eenvoudig worden gecommuniceerd en kan het beleid gedegen geëvalueerd worden.</p>
Aandachtspunten	<p>De rol van de gemeentelijke overheid verandert. Een duurzame toekomst en een gezonde, veilige leefomgeving zal, nog meer dan voorheen, in samenspraak met anderen moeten worden opgepakt. Voor gemeenten zijn verschillende rollen weggelegd. Deze keuze voor één of meerdere rollen varieert met thema en/of activiteit.</p> <p><u>Regierol</u></p> <p>De gemeente neemt de regie bij het maken van een aantal keuzes, zoals bijvoorbeeld grootschalige ruimtelijke inpassingen. De gemeente neemt</p>

¹ In 2013 zijn in het regeerakkoord afspraken gemaakt om versneld de energietransitie in Nederland in gang te zetten en duurzame groei te realiseren. Om hier invulling aan te geven is het 'Energieakkoord voor duurzame groei' is afgesloten. Kern van het akkoord is het streven naar een volledig duurzame energievoorziening in 2050. Het bevat afspraken over energiebesparing, schone technologie en klimaatbeleid. Deze afspraken moeten leiden tot een betaalbare en schone energievoorziening, werkgelegenheid en kansen voor Nederland in de schone technologiemarkten.

	<p>daarnaast de regie in de monitoring van het milieu- en duurzaamheidsplan.</p> <p><u>Voorbeeldrol</u></p> <p>De gemeente heeft een voorbeeldfunctie in het verduurzamen van de eigen bedrijfsvoering. Een belangrijke uitdaging is het verder verduurzamen van de eigen gebouwen en voorzieningen door maatregelen gericht op energiebesparing, duurzame energieopwekking en afval hergebruik zodat bewoners en bedrijven geïnspireerd worden om zelf ook hiertoe over te gaan</p> <p>Ook Maatschappelijk Verantwoord Inkopen is een uitdaging. Als beheerder van de openbare ruimte kan de gemeente een bijdrage leveren aan de leefkwaliteit door middel van het groen- en waterbeheer. Ten aanzien van mobiliteit heeft de gemeente direct invloed op verduurzaming van haar eigen wagenpark en faciliteert zij een infrastructuur voor duurzamere mobiliteit door de plaatsing van bijvoorbeeld elektrische laadpalen in de openbare ruimte.</p> <p><u>Partnerrol</u></p> <p>De gemeente denkt mee, faciliteert, stimuleert en participeert op z'n tijd in ideeën en plannen die door anderen (inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven) zijn gelanceerd.</p> <p><u>Handhavende rol</u></p> <p>De gemeente zet haar instrumenten in waar nodig, zoals het handhaven van voorschriften in het kader van milieuwet en -regelgeving.</p> <p><u>Concurrerende rol</u></p> <p>De gemeente kan zich meten aan en leren van andere gemeenten aan de hand van de landelijke (duurzaamheids)monitoren.</p> <p><u>Plannende rol</u></p> <p>De gemeente ontwikkelt nieuwe plannen vanuit een duurzaamheidsinitiatief.</p>
--	--

3. Projectresultaat

Doel	<p>Het milieubeleidsplan geeft een integraal beeld van de ambities op het gebied van milieu en duurzaamheid van de gemeente Opmeer. Daarbij wordt zowel ingegaan op de wettelijk verplichte² als de niet verplichte milieutaken. Het plan omvat de volgende thema's:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Duurzaam gemeentelijk beheer (voorbeeldfunctie) • Energie • Klimaatadaptatie • Afval als circulaire economie • Leefomgeving (luchtkwaliteit, geluid, geur, bodem, externe veiligheid, asbest en zwerfafval) • Mobiliteit. <p>Het Milieubeleidsplan zorgt voor een verbindend kader over alle milieurelevante beleidsvelden en bevordert zo de onderlinge samenhang,</p>
------	--

² Met uitzondering van de reguliere taken als vergunningverlening en handhaving.

	<p>doeltreffendheid en efficiëntie.</p> <p>Het milieubeleidsplan omvat duidelijke, haalbare en realistische doelstellingen die goed zijn te monitoren zodat de beleidseffecten en -inspanningen meetbaar en inzichtelijk zijn te maken.</p> <p>Bij een ambitie past een bepaalde rol, Koploper, Middenmoter (peloton) of Volger. Bij elke rol zullen voldoende middelen (budget en capaciteit) ter beschikking moeten worden gesteld. Waar kiest Opmeer voor?</p>
Aandachtspunten	<ul style="list-style-type: none"> • Om de vertaalslag te maken van de beleidsthema's naar uitvoering werkt de gemeente doelgroepgericht en samen met de hiervoor relevante stakeholders. De volgende vier doelgroepen worden onderscheiden: gemeentelijke organisatie en voorzieningen, bedrijven, maatschappelijke organisaties en inwoners. • Het Uitvoeringsprogramma van het Milieubeleidsplan Opmeer 2018-2022 omvat de projecten waarin de verschillende milieurelevante thema's en de doelgroepen samenkomen. De projecten in dit Uitvoeringsprogramma kunnen aanvullend zijn op de reeds lopende (of in planning staande) projecten vanuit de verschillende beleidsvelden. • Voor het monitoren van de uitkomsten van het milieubeleidsplan wordt gebruik gemaakt van landelijke tools als de Klimaatmonitor, Energie Etage VNG en Waar staat je gemeente. • Bij de uitvoering van het milieubeleidsplan worden inwoners, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven betrokken. Het is een plan dat uitgevoerd wordt "voor en door de samenleving". • Binnen de gemeentelijke organisatie is een (klimaat of duurzaamheid) coördinator actief die als zodanig is aangewezen en verantwoordelijk is voor de uitvoering van het plan.

4. Afbakening van het project

Aandachtspunten	<p>Het plan geeft voor de verschillende relevante beleidsthema's de kaders en uitgangssituatie weer, de kansen en mogelijkheden voor Opmeer gedurende de periode 2018-2022. Het gaat hierbij om de thema's Duurzaam gemeentelijk beheer (voorbeeldfunctie), Energie, Klimaatadaptatie, Afval als circulaire economie, Leefomgeving (luchtkwaliteit, geluid, geur, bodem, externe veiligheid, asbest en zwerfafval) en Mobiliteit.</p> <p>Reguliere wettelijke taken op gebied van Vergunning, Toezicht en Handhaving Wabo en aanverwante wet- en regelgeving zijn opgenomen in het Beleidsplan omgevingsrecht 2014-2018 en blijven buiten beschouwing in een nieuw milieubeleidsplan.</p>
-----------------	---

5. Relatie met andere projecten

Doel	<p>Het milieubeleidsplan is gericht op integraal milieu- en duurzaamheidsbeleid mede voor aanpalende beleidsvelden. Het laat de raakvlakken en</p>
------	--

	verbindingen tussen de thema's zien.
Aandachtspunten	<p>Implementatie Omgevingswet</p> <p>Papierloos werken afdeling Ruimte en Ondernemen</p> <p>Beheerplan Openbare Verlichting</p> <p>Gemeentelijk verkeer- en vervoerplan</p> <p>Groenbeleidsplan</p> <p>Beheerplan gemeentelijke gebouwen</p> <p>Beheerplan sloten en waterpartijen</p>

6. Randvoorwaarden

Doel	<ul style="list-style-type: none"> <p>• Integraal en verbindend karakter</p> <p>Het Milieubeleidsplan geeft een integraal beeld van de ambities op het gebied van milieu en duurzaamheid van Opmeer. Daarbij wordt zowel ingegaan op de wettelijk verplichte³ als de niet verplichte milieutaken. Het Milieubeleidsplan zorgt voor een verbindend kader over alle milieurelevante beleidsvelden en bevordert zo de onderlinge samenhang, doeltreffendheid en efficiëntie.</p> <p>• Realistische doelstellingen op basis van nulmeting</p> <p>Als gemeente hebben we baat bij duidelijke, haalbare en realistische (klimaat)doelen die goed zijn te monitoren. Op deze manier zijn beleidseffecten en -inspanningen meetbaar te maken, kunnen de resultaten eenvoudig worden gecommuniceerd en kan het beleid goed geëvalueerd worden.</p> <p>Het is daarom wenselijk dat eerst met een nulmeting onderzocht wordt welke mogelijke maatregelen de gemeente kan treffen aan de hand van de huidige situatie in Opmeer. Op basis hiervan kan worden bepaald of het reëel is om in de toekomst te komen tot een energieneutrale of klimaatneutrale gemeente en zo ja binnen welke termijn.</p> <p>In een nulmeting wordt een korte schets gegeven van de huidige maatschappelijke context waarbinnen de gemeente zich op dit moment bevindt. Vervolgens worden achtereenvolgens in het huidige energiegebruik, de CO₂-emissies en de hernieuwbare energie in Opmeer weergegeven. De nulmeting wordt afgesloten met een overzicht van het huidige energie- en klimaatbeleid in Opmeer.</p> <p>• Open en participatief planproces</p> <p>Ontwikkeling en uitvoering van milieu- en klimaatbeleid zal, nog meer dan voorheen, in samenspraak met anderen moeten worden vorm gegeven en uitgevoerd. Bij de totstandkoming van dit Milieubeleidsplan worden in een vroeg stadium bestuur, betrokken organisaties, inwoners, stakeholders vanuit de gemeente, de Omgevingsdienst RUD NHN en een aantal externe</p>
------	--

³ Met uitzondering van de reguliere taken als vergunningverlening en handhaving.

	<p>partijen betrokken.</p> <ul style="list-style-type: none"> Nieuw coalitieakkoord als momentum & looptijd tot 2022 Het verdient aanbeveling om het moment van opstellen van een nieuw milieubeleidsplan af te stemmen met het vaststellen van het nieuwe coalitieakkoord na de gemeenteraadsverkiezingen maart 2018. Dit is een ideaal moment om de bestuurlijke ambities te vertalen naar het gemeentelijk beleid. Deze planning laat de ruimte voor de lokale politiek om zich uit te spreken in hun verkiezingsprogramma's over de ambities wat betreft milieu en duurzaamheid in Opmeer en meer nog de vertaling daarvan in een Coalitieakkoord. Regionale afstemming/samenwerking Een aantal (milieu)thema's in Westfriesland, zoals transitie duurzame energie, bodem, externe veiligheid en mobiliteit, overschrijdt de gemeentegrenzen en wordt op regionale schaal aangepakt. De Omgevingsdienst RUD NHN vervult hierbij een kerntaak in de uitwerking en uitvoering van veel activiteiten. Gemeentelijke bedrijfsvoering als voorbeeld Zelf het goede voorbeeld geven, dat mag niet ontbreken. In de afgelopen jaren heeft de gemeente al stappen gezet in het verduurzamen van gemeentelijke accommodaties, het eigen woningbezit en de eigen bedrijfsvoering. In het nieuwe milieubeleid zullen voorstellen worden gedaan om hiermee door te gaan. Duurzaamheid moet onlosmakelijk een integraal onderdeel van de eigen bedrijfsvoering Opmeer zijn. Hiermee leveren wij een actieve bijdrage aan een schone, veilige en duurzame leefomgeving. Het uitgangspunt voor een duurzame gemeente is de triple P benadering, wat staat voor de drie elementen People (mensen), Planet (planeet/milieu) en Profit (opbrengst/winst).
Aandachtspunten	<p>Een milieubeleidsplan is niet wettelijk verplicht. In het kader van de omgevingswet zal het milieubeleidsplan wel deel uitmaken van het eerste omgevingsplan van de gemeente.</p> <p>Voor diverse beleidsthema's geldt dat er kwaliteitsnormen in wet- en regelgeving zijn opgenomen waar een gemeente rekening mee dient te houden.</p>

7. Organisatorische condities

Aandachtspunten	<p>Het milieubeleidsplan heeft raakvlakken en verbindingen met thema's waarvan de uitvoering/coördinatie is ondergebracht bij diverse afdelingen van de gemeentelijke organisatie. Gedacht moet hierbij worden aan de afdelingen Afdeling Realisatie en Beheer (water, groen en woningbedrijf), Publiekszaken en Informatievoorziening (inkoop en MVO), Zorg en welzijn</p>
-----------------	---

en de Stafeenheden Informatie & Gegevensmanagement, Communicatie en P&O.

Als het gaat om de voorbeeldfunctie 'handen en voeten te geven' kan het nieuwe Milieubeleidsplan (thema Duurzaamheid) worden aangegrepen om duurzaamheid integraal binnen de gehele gemeentelijke organisatie (verder) te implementeren. Het raakt alle afdelingen binnen de gemeentelijke organisatie. Naar het zich laat aanzien, is voldoende draagvlak om duurzaamheid onderdeel te laten zijn van elk beleidsthema. Belangrijk daarbij is dat iedereen op één lijn zit en aan hetzelfde doel werkt.

Burgerparticipatie

In de vergadering van 20 april 2017 heeft de raad de visie over het proces van burgerparticipatie in de gemeente Opmeer vastgesteld.

Naar aanleiding hiervan is aan de hand van het handleiding 'Afwegingskader burgerparticipatie bij beleid' onderstaande vragenboom gehanteerd.

1. Leent de actualisatie van het milieubeleid zich voor burgerparticipatie?

Ja zondermeer. Duurzaamheid is een opgave die de gehele samenleving raakt, waaronder de inwoners, maatschappelijke organisaties en het lokale bedrijfsleven. Deze partijen zullen moeten verleid en uitgedaagd om bij te dragen aan de totstandkoming van het nieuwe beleid en te participeren in projecten onder het motto "voor en door de samenleving". Dit zal het draagvlak voor het beleid vergroten en de kwaliteit verhogen.

2. Zijn de noodzakelijke randvoorwaarden vervuld?

Vooralsnog zal de uitvoering binnen de bestaande middelen (ambtelijke capaciteit en begroting 2017/2018) moeten plaatsvinden.

Een actieve rol van het bestuur is wenselijk.

3. Wat is het doel van de burgerparticipatie in dit project?

Een combinatie van vergroten van draagvlak en verhogen van kwaliteit. Ontwikkeling en uitvoering van milieu- en klimaatbeleid zal, nog meer dan voorheen, in samenspraak met anderen moeten worden vorm gegeven en uitgevoerd onder het motto "voor en door de samenleving". Immers, vooral het grootste gedeelte van de duurzaamheidsopgave ligt buiten het bereik van de lokale overheid.

4. In welke beleidsfasen krijgt burgerparticipatie een plaats?

Burgerparticipatie neemt een voorname rol plaats in tijdens de agenda- en beleidsvorming en in een later stadium tijdens de uitvoering en de evaluatie.

5. Welke rol en verantwoordelijkheid krijgen de deelnemers?

Voorname wordt van inwoners/deelnemers verwacht dat zij kunnen

worden geraadpleegd en/of bereid zijn te adviseren (discussiebijeenkomst en interviews).

De overige rollen zijn voorbehouden aan het bestuur met inachtnaam van de visie van de deelnemers.

6. *Aan wie en welk aantal deelnemers moeten worden gedacht?*

Naar verwachting tussen de 15 en 50 deelnemers. Hierbij moeten worden gedacht aan de dorpsraden en het lokale bedrijfsleven, maar wellicht zijn er ook inwoners geïnteresseerd om actief bij te dragen.

7. *Wat is de duur van het traject?*

Participatie is wenselijk tijdens de verkenningsfase van de ambities en de fase van de formulering activiteiten (op basis van ambities).

8. *Hoe?*

Bewonersbijeenkomsten en interviews met lokale bedrijfsleven en andere organisaties. Verder is deelname door een afvaardiging van deze partijen aan de klankbordgroep een geschikte manier om het draagvlak te borgen.

Externe partners/organisaties

RUD NHN (regionale samenwerking bv uitvoering Energieakkoord, vraagstuk warmtetransitie)

Provincie Noord-Holland (milieubeleidsplan, actie duurzaamheid NHN)

Duurzaam Bouwloket (energieloket)

Verenigingen

Branchegerichte platforms (Industrieclub West-Friesland, WLTO)

Voorlopige planning

1.	Startnotitie agenderen voor commissie Ruimte	20 juni 2017
2.	Uitvoering onderzoek naar een energieneutraal Opmeer (nulmeting). Zie onderdeel 8 voor een toelichting. Geraamd budget 8500 euro.	1 juli -1 oktober 2017
3.	Samenstelling klankbordgroep ⁴ om gedurende het traject regelmatig tussenresultaten en vervolgstappen te bespreken.	Miv 1 juli 2017
4.	Behandeling in MT breed gemeentelijke organisatie.	Nader te bepalen
5.	Presentatie nulmeting en evaluatie MBP 2012-2015 in commissie Ruimte. Op basis hiervan ambitie bepalen.	17 oktober 2017
6.	Verkenning ambities in- en extern.	1 september 2017- 1

⁴ Zowel medewerkers eigen organisatie als afvaardiging diverse doelgroepen, zoals dorpsraden en bedrijfsleven.

		maart 2018
7.	Formulering activiteiten (op basis van ambities)	1 april – 1 september 2018
8.	Oplevering en vaststelling	3/4 kwartaal 2018

Capaciteit/tijd
In het afdelingsplan 2017 van Ruimte en Ondernemen is 80 uur gereserveerd. Dit aantal wordt aangevuld met circa 75 uur externe ondersteuning overeenkomstig de begroting 2017. In het afdelingsplan en het werkprogramma 2018 dient de inzet voor het project opnieuw te worden geborgd. Geschat wordt dat hiervoor minimaal 200 uur nodig zal zijn.

Wat mag het kosten?
De uit te voeren nulmeting kan ten laste worden gebracht van de kostenplaats 672300 Milieubeheer/Inhuur spec./vakmatige/juridische kennis. Niet wordt uitgesloten dat bij de vertaling van de ambities naar activiteiten externe ondersteuning nodig is. De dekking van deze kosten zal binnen de begroting 2018 moeten worden opgevangen.

Uitvoering van het beleid en activiteiten zal afhankelijk van de ambities gepaard gaan met investeringen. De middelen zijn nodig voor fysieke maatregelen als voor het faciliteren van deze maatregelen door middel van onderzoek, advies, communicatie en dergelijke.

Communicatie
In overleg met Communicatie zal een plan van aanpak worden opgesteld ter ondersteuning van het project.

9. Overige aandachtspunten

Aandachtspunten	<p>Bij het opstellen van nieuw milieubeleid wordt rekening gehouden met laatste ontwikkelingen op landelijk, provinciaal en regionaal niveau.</p> <p>Energie neutraal of klimaatneutraal? Het streven naar een klimaat- of energieneutrale gemeente is geen opzichzelfstaande keuze. Het verduurzamen van de energievoorziening leeft breed in de politiek en de samenleving.</p> <p>Eindbeelden voor een energieneutraal of klimaatneutraal Opmeer zijn op dit moment afhankelijk van toekomstige (product)innovaties. Er moet bovendien een voorbehoud worden gemaakt bij de effectiviteit van de beleidsmaatregelen. Een gemeente heeft namelijk op veel onderwerpen slechts indirect invloed. Daardoor is het onzeker of gemeentelijk beleid daadwerkelijk resulteert in het volledig benutten van het technisch</p>
-----------------	---

	<p>potentieel aan maatregelen.</p> <p>Ondanks de onzekerheden is een aansprekend einddoel waardevol. Dit doel kan namelijk voor lange tijd een aantrekkelijk en herkenbaar perspectief zijn voor gemeente, inwoners en bedrijven: een punt op de horizon! Het zal ook helpen in de samenwerking om de overgang te realiseren naar een energie- of klimaatneutraal Opmeer. Dat werkt motiverend voor alle partijen. Het omarmen van zo'n lange termijn doel is echter niet vrijblijvend: wie A zegt, moet ook B zeggen. Het wekt verwachtingen, maar schept tegelijkertijd verplichtingen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Invoering Omgevingswet <p>Er wordt al enige tijd gewerkt aan de totstandkoming van de Omgevingswet. Het wettelijk kader zal met de komst van de Omgevingswet voor inwoners, ondernemers en overheden inzichtelijker worden en de ontwikkeling en het beheer van de leefomgeving beter beheersbaar. Een eenvoudiger en beter samenhangend omgevingsrecht draagt er vervolgens aan bij om actiever en efficiënter aan een dynamische en duurzame leefomgeving te werken. Op het moment van schrijven van deze startnotitie is nog niet volledig uitgekristalliseerd hoe de wet- en regelgeving precies gaat luiden en welke gevolgen de Omgevingswet voor de gemeente Opmeer heeft. De in werkingtreding van de Omgevingswet is voorzien in 2019. Desondanks vinden we het belangrijk dat we ons bij de huidige ontwikkeling van een nieuw milieu- en duurzaamheidsbeleid rekening houden met de gevolgen van dit nieuwe kader. De ontwikkelingen worden daarom op de voet gevolgd en waar mogelijk wordt er zoveel als mogelijk op geanticipeerd.</p>
--	---

10. Documentatie	
Aandachtpunten	Essentieel is om terug te kijken en na te gaan wat we de afgelopen jaren hebben bereikt. De informatie is te vinden in de databases als de Klimaatmonitor, Energie Etage VNG en Waar staat je gemeente.